

BLUMENTÁL

Ročník XXII

Číslo 2

Február 2011

Len sa poriadne „vytočme“!

Stretli sa dva kliešte: „Počuj, čo si taký bledý a celý nesvoj?“ A ten druhý smutne odpovedá: „Ale, ani sa nepýtaj! Včera ma tak vytočili!“

Milí Blumentálci, ak ste sa pozreli na nadpis môjho úvodníka, možno sa Vás zmocnili rozpaky i zvedavosť, o čom bude tento článok. „Nieкого vytočiť“ sa dá rôzne interpretovať: iné je „vytočiť“ kliešťa po návrate z prechádzky v prírode, iné je stratiť trpezlivosť, podľahnúť hnevu a nieкого „vytočiť“ alebo „sa nechať vytočiť“.

Nemajte žiadne obavy, nadpis tohto príhovoru hovorí o tom, čo je príznačné pre fašiangové obdobie: v čase plesov, zábav a bálů sa mnohí ľudia radi vytočia v tancoch. Aj ja tento úvodník do Blumentálu začínam písať doslova pár hodín pred začiatkom *Plesu bratislavských farností*, na ktorom sa organizačne podieľa aj naša farnosť vďaka angažovanosti zboru Běčkari. Keď sme oslovili nášho pána arcibiskupa, aby prevzal záštitu nad týmto podujatím, aj on sa stotožnil s myšlienkou, ktorú okrem iného sledujeme touto akciou: aby sme ako členovia Cirkvi a farností hlavného mesta nielen v sakrálnom prostredí, akým je chrám, ale aj mimo neho dokázali vzájomne utužovať ľudské i duchovné putá. Keď som uvažoval, na akú tému sa vám mám prihovoriť v tomto februárovom čísle Blumentálu, prišli mi na um práve fašiangy. Hoci tu nejde o liturgické obdobie či sviatok, fašiangový čas svojou atmosférou má blízko ku kresťanskému postoju k životu. Človek potrebuje aj zväznieť (a štyridsaťdňový Veľký pôst nám dá k tomu veľa dôvodov i podnetov), ale takisto sa potrebujeme aj zabaviť a rozptýliť (a tento rok výnimočne dlhé fašiangy nás o nič neukrátia).

Svätý Pavol píše Korinťanom: *Či teda jete, či pijete, či čokoľvek iné robíte, všetko robte na Božiu slávu* (1 Kor 10, 31). Sv. Pavol nám týmto pripomína, že hádam ani niet oblasti, ktorá by bola vyňatá z nášho kresťanského života. Veď neraz ľudia mimo cirkevného prostredia sa na nás dívajú ako na akýchsi „odľudí“, ktorí sa apriórne nepriateľsky dívajú na všetko v tomto svete. V tomto predsudku by ich mohli utvrdiť nielen naše smutné tváre, ale aj tváre „veselé“. Ľudia (chvalobohu, že je to tak!) vedia rozlíšiť alebo aspoň vycítiť, kedy je naša radosť a úsmev čímsi autentickým, a kedy ide skôr o profesionálny sladkastý úsmev sektára, keď lanári nieкого na ulici, či amatérsky, křčovitý pokus o úsmev u neúprimného kresťana.

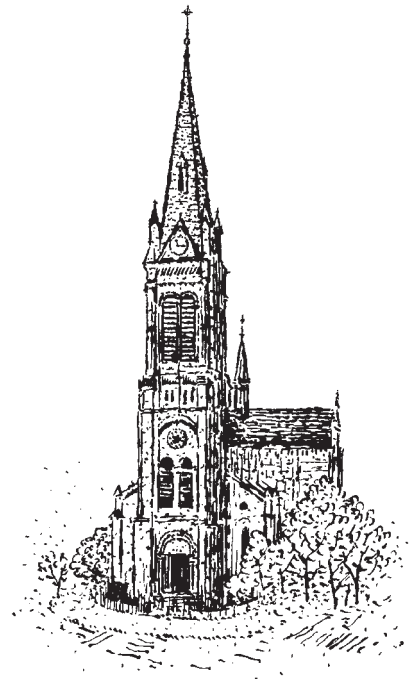
Výrok sv. Pavla, aby sme všetko, čo robíme, robili na Božiu slávu, neznamená, že musíme hneď nutne do všetkého za každú cenu zamontovať vonkajšie prejavy našej viery. Obávam sa, že takýmto štýlom aj tá najčistejšia zábava by postupne smerovala k „depke“. Skôr to, ako sa kresťan vie spontánne, ale nie neviazane rozveseliť, môže byť dôkazom toho, ako sa radosť z Pána, ktorá je našou silou, dokáže nenutene prejaviť hoci aj v tomto fašiangovom období. Tá radosť, ktorá je v srdci človeka ako dôsledok životného optimizmu podnieteného vierou bez ohľadu na vonkajšie okolnosti. Každá čistá, hoci „len“ prirodzená radosť, nesie v sebe aj dimenziu nadprirodzenú.

Ak by sa snaha o duchovnú radosť prejavovala len navonok, bola by to z našej strany iba viac-menej (ne)vydarená kamufláž. Keby sme radosť v sebe dusili a báli sa verejne ju prejaviť, bol by to prejav strnulosti. Spomeňme si na postavu pápeža Jána Pavla II., na ktorého blahorečenie sa veľmi tešíme. Ako vedel aj počas svojich oficiálnych prejavov prerušiť reč a spontánne komunikovať so svojimi poslucháčmi a zmysel pre humor ho neopúšťal ani vtedy, keď ho postupne opúšťali fyzické sily. Radostný prístup k životu, jasná, nie zachmúrená tvár a ušľachtilé srdce kresťana sú neuveriteľne silným evanjelizačným prostriedkom. Keď som na začiatku spomenul, že tento úvodník som začal písať pred začiatkom plesu, musím doplniť, že túto druhú časť píšem už po jeho nečakanom a predčasnom ukončení. A môžem s určitou humornou nadsádzkou konštatovať, že tento náš ples – to Vám bola riadna bomba ☺!

Vďaka Bohu, nijaká skutočná bomba sa nenašla, keďže kvôli falošnému poplachu musela polícia sálu vyprázdniť. Ale čo ma aj vtedy oslovilo, bola skutočnosť, že ľudia reagovali pokojne, ohľaduplne, ba niektorí si ani vtedy neodpustili vtipné poznámky. Dokonca časť nadšencov s pátrami kapucínmi za sprievodu akordeónu rozprúdila zábavu a dobrú náladu pred vstupom do budovy. Nevie, či ten poplašný telefonát bol dôsledkom trápneho žartu alebo nechutnej zlomyseľnosti, ale organizátori aj účastníci plesu sa zachovali skvele. Chceme vám aj prostredníctvom tohto článku vyjadriť za to svoje poďakovanie a obdiv, predovšetkým našim Běčkarom a priateľom od jezuitov. A vopred sa teším na skvelý budúročný ples!

Vždy mám obdiv k ľuďom, ktorí aj v menej príjemných životných situáciách si zachovávajú noblesu ducha a riešia veci s nadhľadom. Rád by som v tejto súvislosti spomenul úsmevnú príhodu z môjho predchádzajúceho pôsobiska v Lamači. Bolo to koncom januára 2004, keď som na konci svätej omše v oznamoch pripomenul ľuďom blížiaci sa sviatok sv. Blažej a s tým spojené pozhňanie hrdiel. V tom čase v našom zdravotníctve už naplno

(Dokončenie na s. 9)

Modlitba za Slovensko

*Všemohúci večný Bože,
na príhovor Sedembolestnej Panny Márie
patronky našej krajiny,
prijmi naše prosby za tých,
čo nám vládnu: daj im
ducha múdrosti a prezieravosti;
aby rešpektovali tvoj spravodlivý poriadok,
nech obhajujú ľudskú dôstojnosť
a život každého človeka
od počatia až do prirodzenej smrti;
nech podporujú zdravú rodinu
založenú na celoživotnom vernom vzťahu
muža a ženy;
nech poctivo spravujú zverený majetok
a svojím konaním dávajú
dobrý príklad celej spoločnosti;
nech sú zodpovední voči ďalším generáciám,
nech prebúdajú túžbu po deťoch
a ich dobrej výchove.
Nás naplňaj Duchom Svätým
a veď nás k svedomitosti,
aby sme svojím životom prispievali
k šťastnej budúcnosti národa
a zodpovedne sa rozhodovali.
O to prosíme skrze Krista,
Nášho Pána.
Amen.*

NA CESTE DEJÍN S APOŠTOLMI SLOVANOV

Homília biskupa Mons. Viliama Judáka z 30. decembra 2010 prednesená pri príležitosti prinesenia ostatkov sv. Cyrila do Katedrály sv. Martina v Bratislave ako duchovnej prípravy na rok svätých Cyrila a Metoda.

Vianočné posolstvo, ktoré slávime v týchto dňoch – začal svoj prihovor otec biskup –, nám pripomína radostnú skutočnosť, že Boh nám prichádza v ústrety, keď sa vo svojom Synovi, ktorého evanjelium volá *večné Slovo*, stal človekom. Boh ide takto cestou ľudí. Nie cestou v podobe nadčloveka, ktorý túži po moci, ale cestou služby od jasiel po kríž. Boh tým, že sa stal človekom, zjavil sa v podobe zraniteľnej a nakoniec ukrižovanej lásky.

Na ceste dejín sa mnohí usilujú ísť touto cestou a tak sa stať darom pre iných. Medzi nich patria apoštoli slovanských národov a spolupatróni Európy sv. Konštantín-Cyryl a sv. Metod. Pri príležitosti významného 150. výročia ich príchodu na naše územie, ktoré budeme sláviť r. 2013, chceme ich mať pred našim duchovným zrakom a učiť sa od nich. Právom. Ich pôsobením naši predkovia svojou písomnou kultúrou, právnym poriadkom, predovšetkým však etickými normami kresťanstva vstúpili do európskych dejín, do vtedajšieho sveta. Svojou múdrosťou predišli storočia, keď osvojovanie si evanjelia prijímali autenticky vo svojej rodnej reči.

Prípravu na toto významné výročie začíname tu v bratislavskej Katedrále sv. Martina uctením relikvií sv. Konštantína-Cyrila, ktoré sa **od r. 1964 uchovávajú v Katedrále – Bazilike sv. Emeráma v Nitre.**

Telo sv. Cyrila, ktorý zomrel 14. februára 869, pochovali s veľkou úctou, po pravej strane oltára v rímskej Bazilike sv. Klementa. Dobové kroniky spomínajú mnohé zázraky, ktoré sa udiali pri Cyrilovom hrobe. Po prestavbe baziliky preniesli relikvie do jej novej časti, kde sa nachádzali až do konca 18. storočia. Počas nepriaznivých čias za Rímskej republiky (1798), ktorá vznikla ako dôsledok Napoleonovej okupácie Ríma, preniesli relikvie do chrámu Chiesa Nuova a uložili ich k hrobu sv. Filipa Neriho. Začiatkom 19. storočia sa relikvie dostali do vlastníctva šľachtickej rodiny Mattei. Rodina sa neskôr aj so svojimi cenosťami, medzi ktorými sa nachádzal i relikviár sv. Cyrila, presťahovala z Ríma do mesta Recanti pri Jadranskom mori. Relikvie odovzdali späť do Ríma do rúk pápeža Pavla VI. v Sixtínskej kaplnke 14. novembra 1963 za účasti biskupa Mons. Andreja Grutku, rektora SÚSCM Mons. Štefana Náhalka, terajšieho kardinála Jozefa Tomka, koncilových otcov zo Slovenska, biskupov Mons. Ambróza Lazíka, trnavského apoštolského administrátora, Mons. Róberta Pobožného, rožňavského biskupa a Mons. Edurada Nécsey, nitrianskeho apoštolského administrátora. Prítomna bola aj kňazná Antici-Mattei z Recanti.

Neskoršie – 17. novembra 1963 – ich za prítomnosti pápeža Pavla VI. uložili v Bazilike sv. Klementa v Kaplnke sv. Cyrila a Metoda. Nasledujúci rok časť relikvií darovali katedrále v Nitre (3. február 1964).

Svätý Otec Benedikt XVI. (18. 8. 2005 v

Kolíne nad Rýnom) o význame relikvií povedal: „Relikvie poukazujú na Boha samého: je to totiž on, kto silou svojej milosti dáva krehkým bytostiam odvahu, aby o ňom svedčili pred svetom. Keď nás Cirkev povzbudzuje k úcte voči telesným ostatkom mučeníkov a svätých, nezabúda, že v skutočnosti ide sice len o úbohé ľudské kosti, ale že sú to kosti osobností, ktoré navštívila všetko presahujúca Božia moc. Relikvie svätých sú stopami onej neviditeľnej, ale reálnej prítomnosti, ktorá osvecuje temnoty sveta a ukazuje Nebeské kráľovstvo, ktoré je v našom vnútri.“

Sv. Cyril a Metod nám svojim účinkovaním sprostredkovali tie hodnoty, ktoré označujeme ako „dedičstvo otcov.“ Čo však rozumieme pod týmto toľko ráz používaným výrazom? Bohoslužba slova svätej omše k týmto svätcom nám osvetľuje, že ťažiskom tohto dedičstva je jedna viera, ku ktorej sme všetci povolani, aby sme v nej rástli, kým nedospejeme do zrelého muža, k plnej miere Kristovho vzrastu zachovávajúc navzájom jednotu ducha vo zväzku pokoja (porov. Ef 4 – 13). Koreň a pôvod nášho bohatstva viery pochádza z príkazu samého Ježiša Krista, ktorý dal apoštolom a učeníkom, a ktorý podnietil aj sv. Konštantína-Cyrila a Metoda: *Chodte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Duchu Svätého* (Mt 28, 20). Naša viera zdedená od svätých Cyrila a Metoda má svoj konečný pôvod v Bohu, je Božím darom a vovádza nás do Božej rodiny.

Viera, ktorú nám priniesli sv. Cyril a Metod, je pravda. Pravda o Bohu a o jeho živote, pravda o človeku, o nás, pravda o svete a vesmíre. Pravda, ktorú ľuďom zjavil Boh ako svetlo na cestu životom, ako silu a istotu, ako pomoc.

Viera doplní naše prirodzené poznanie a stavia do vyššieho svetla niektoré známe skutočnosti. Viera nám dáva odpoveď na najzákladnejšie otázky bytia, na ktoré prírodné vedy nevedia odpovedať, no aj na veľmi dôležité životné otázky. Viera nám dá potešujúcu silu a istotu, že pochádzame z večnej lásky jediného Otca, že žijeme večne a pre večnosť, pre nepominuteľné, nepoškrvnené a nehynúce dedičstvo, že smrť nie je pre nás koncom všetkého, ale začiatkom novej večnej existencie.

Viera je teda mimoriadnym obohatením, rozšírením horizontu, ale aj prehĺbením presvedčenia. Je to súhrn právd, ktoré

prijímame nie pre ich prirodzenú zrejmú, ale preto, že nám ich zjavil sám Boh, teda pre jeho autoritu.

Zo subjektívneho hľadiska je viera ochotné prijatie, vyznanie a uznanie týchto právd vo vlastnom živote, ktorými sa riadime, ak berieme Boha vážne. Viera teda nie je len citové nadchnutie. Zrelá viera je celoživotný, ale aj každodenný projekt a program. Ona v nás utvára ucelený svetonázor a utvrdzuje nás v presvedčení, ktoré nám dáva vnútornú istotu, čo pochádza z Boha. Aj pre dnešného človeka žijúceho vo svete plnom neistoty, pochybnosti a úzkosti takáto nádej a istota znamená veľa, najmä keď sa treba vyrovnáť s krížom, utrpením alebo s nejakým nešťastím.

Hovoríme samozrejme o živéj, činorodej viere, ktorá sa prejavuje v živote, v skutkoch. Lebo taká viera pretvára a zošľachťuje mravy, pomáha človeku k vyššej dôstojnosti, a tak pozdvihuje jednotlivcov i národy.

Každý kultúrny národ si zachováva pamäť na svoje počiatky a na hodnoty dôležité pre jeho históriu i prítomnosť. Aj my máme také dedičstvo, len si ho musíme znovu a znovu obnovovať a oživovať, aby sa nestalo iba vzletným rečnickým výrazom, ktorý už pre nové generácie málo znamená. Pripomenul nám to pápež Pavol VI. roku 1969, na tisícste výročie smrti sv. Cyrila, keď nás vyzval: „Nech je pre vás posvätným záväzkom s nadšením si pripomínať staroslávne vznešené činy vlastného národa a s pozornosťou oživovať význačné udalosti zaznamenané v dejinách. Veď každá ustanovizňa udržuje vlastnú životnú silu v tej miere, v akej dbá na svoj pôvod a v akej zachováva posvätné dedičstvo otcov. Keď ním pohŕda, zakrpatie a oslabne.“

V podobnom duchu sa nám často prihováral pápež Ján Pavol II., ktorý sa k tomuto dedičstvu hrdo hlásil, ako to vyjadril aj na záver duchovných cvičení vo Vatikáne (7. marca 1998), ktoré viedol kardinál Ján Chryzostom Korec, nitriansky biskup: „Vo Vašej osobe a vo Vašich meditáciách viac než tisícročná kresťanská tradícia, ktorá má svoje korene v diele sv. Cyrila a Metoda, priniesla znova svoje ovocie, darované biskupovi Ríma, ktorý je synom a dlžníkom tej istej tradície.“ Aj jeho slová vyjadrené na adresu nášho národa na národnej púti Slovákov 9. novembra 1996: „Drahí bratia a sestry! Európa prežíva veľmi háklivé obdobie svojich dejín: kresťania spolu s ľuďmi dobrej vôle sú povolani ponúknuť (jej) doplnok života... Slovensko má osobitnú úlohu pri budovaní Európy tretieho tisícročia. Dobré si to uvedomte! Je povolanie ponúknuť svoj veľmi významný príspevok k pravému pokroku európskeho kontinentu svojimi tradíciami a kultúrou, svojimi mučeníkmi a vyznávateľmi, ako aj živými silami svojich generácií.“

Stopy cyrilo-metodstva v našich dejinách nás upevňovali nielen v jednote s Rímom, s Apoštolskou stolicou, ale prehľbovali aj naše vedomie s vlastnými dejinnými osudmi. Preto tieto hodnoty zostávajú pre nás prameňom obnovy tých duchovných

síl, ktoré nás udržali pri živote a pri viere po celé tisícročie.

Celkom oprávnené platia slová biskupa Michala Rusnaka: „Pri Božom oltári sa náš národ zrodil, v tóni oltára sv. Cyrila a Metoda žil a rástol, v krušných časoch sa okolo oltára združoval. Kresťanský Boh je preto nielen symbolom, ale podstatnou silou a nádejou nášho národného života.“

Dedičstvom otcov – teda cyrilo-metodskými hodnotami je sprítomnená historická skúsenosť, ale aj inšpirácia pri stavbe našej prítomnosti a budúcnosti.

Spojme sa pri relikviách sv. Cyrila v modlite, ktorú predniesol zomierajúci Cyril, ktorá môže byť aj duchovným testamentom pre nás všetkých, veď nám so svojim bratom Metodom priniesli hodnoty nepredstaviteľných hodnôt: *Pane Bože mój, ktorý si všetky anjelské zbory a netelesné sily stvoril, nebo si vystrel a zem si založil a všet-*

ko jestvujúce z nebytia v bytie priviedol, a ktorý vždy vypočúvaš tých, čo plnia tvoju vôľu a boja sa teba a čo zachovávajú tvoje prikázania, vyslyš moju modlitbu a zachovaj verné stádo, nad ktorým si ustanovil mňa, nesúceho a nehodného svojho sluhu. Zbav ho bezbožnej a pohanskej zloby tých, čo vyslovujú proti tebe rúhanie, a znič trojjazyčný blud a zvelaď Cirkev svoju množstvom. Všetkých spoj do jednoty, učiň ho ľuďom znamenitým, jednomyselným v pravej viere a správnym vyznávaní a vnukni do ich srdiec slovo tvojho prijatia za synov. Lebo to bol tvoj dar, takže si nás nehodných, ochotných na dobré skutky a tebe milé činy prijal hlásať evanjelium tvojho Krista. Ktorých si mi dal, ako tvojich tebe odovzďavam, spravuj ich svojou mocnou pravicom, skry ich pod ochranu svojich krídel, aby všetci chválili a slávili tvoje meno, Otca i Syna i Ducha Svätého. Amen (ŽK XVIII). Mons. Viliam Judák

ĎAKUJME ZA POKLAD VIERY

Aj keď je v poslednom čase moderné 14. februára propagovať sv. Valentína a lásku zaľubených, pre nás veriacich je tento deň významný kvôli inému svätému. V tento deň sa v roku 869 sv. Konštantín, rehoľným menom Cyril, narodil pre nebo.

Svätý Cyril spolu so svojim bratom Metodom sa vyznačovali veľkou odhodlanosťou a rozhodnosťou plniť Božiu vôľu. Cyril sa rozhodol ísť na Moravu napriek tomu, že mal podlomené zdravie a Metod napriek tomu, že veľmi miloval kontemplatívny život (život v ústraní a modlitbe, oddelený od hluku sveta) na hore Olymp. Obaja si uvedomovali, že ide o spásu duší. Ich srdcia spaľovala apoštolská túžba zachraňovať duše. Boh prijal ich veľkodušnú obeť a bohato ju požehnal.

Božie požehnanie vidieť aj v tom, ako Pán zjavuje vierozvestom písmená pre sloviensku reč. Obaja svätí bratia sa pohrúžili do modlitby a vyprosovali si svetlo Ducha Svätého na také náročné poslanie. Verili v silu bratského spoločenstva a jednomyseľnej modlitby. Boh ich vyslyšal, vnukol im slovienske písmo a dal im pomazanie a požehnanie, aby svoje životy spojili so životmi Slovanov a pomohli im stať sa Božím ľudom.

Nádherné je svedectvo oboch bratov, ktorí prichádzajú na Veľkú Moravu nezištné, s úmyslom získať čo najviac duší pre

Krista! Pán Ježiš nás i skrze našich vierozvestov pozýva, aby sme prehodnotili a zamysleli sa nad svojim duchovným životom: Ako počúvame a zároveň uskutočňujeme vo svojom živote slovo živého Boha, ktoré má moc spasiť naše duše? Prijímame toto slovo bez šomrania a zbytočných prázdnych rečí?

Každému nášmu znechuteniu napredovať v duchovnom živote, modlíť sa a zápašit' s hriechom, predchádza náš osobný hriech, ktorý vytlača z duše človeka vieru a posväcujúcu milosť. Po každom zlyhaní, po každom páde však môžeme predstúpiť pred milosrdného Krista, ktorý na nás čaká. Chce každého jedného obdarit' svetlom a potrebnou milosťou na prekonanie konkrétnych trápení a problémov tak, ako to robil v živote sv. Cyrila a Metoda, ktorých počas celej misie medzi Slovanmi sprevádzala osobná modlitba.

Bez spojenia s Ježišom v modlitbe by naši vierozvestovia nevyorali takú hlbokú brázdú. Práve oni sa stali svetlom pre náš národ. Vďaka tomu, že milovali nadovšetko Pána, nešlo im, ako sa nám to usilovali

nahovoriť, len o kultúrny a politický význam ich misie, ale o to, aby sa Kristova blahozvešť rozšírila medzi Slovanmi v zrozumiteľnom jazyku. Našich predkov aj ich územie zasvätili Panne Márii, ktorá nás chráni a bdie nad nami až doteraz.

Mali by sme byť vďační za najväčší poklad, ktorý nám prišli odovzdať a bez ktorého je veľmi ťažký život na zemi. Tým pokladom je živá viera v nášho Pána Ježiša Krista, ktorý je Cesta, Pravda a Život. Aby sme však tento vzácny poklad, vieru, nestratili, potrebné, ba priam nevyhnutné je živiť ju modlitbou, prijímaním sviatostí – najmä sv. spovedou, sv. prijímaním a úprimným nasledovaním Krista v akomkoľvek životnom stave.

V týchto mesiacoch si veriaci prichádzajú uctiť relikvie svätého Cyrila, ktoré putujú po slovenských diecézach a dekanátoch. Dnes viac ako inokedy, keď sa mnohí usilujú základné pravdy viery narúšať, znehodnocovať, keď sa mnohí vysmieávajú z Ježiša Krista a z kresťanov, keď sú práve evanjeliové hodnoty vytlačané z povedomia národa a nahrádzané zvrátenými a falošnými hodnotami, keď sú kresťania vo svete napadáni, naliehavo volajme: **Dedičstvo svätých Cyrila a Metoda zachovaj nám, Pane!** Zdenko Tkáčik, kaplán

O PROGLASE S VILIAMOM TURČÁNYM

• Vaše meno, pán doktor, je nerozlučne späté s dvomi veľdielami: S Danteho *Božskou komédiou* a s rozsahom nepomerne menším, no pre nás Slovákov veľmi významným básnickým dielom svätého Konštantína-Filozofa – *Proglas* –, ktorý ste prebásnili. V čase, keď tento Váš preklad vznikol, kardinál Ján Chryzostom Korec napísal: *Náš básnik uprel pohľad na Slovo, ktoré bolo na počiatku nášho národného života a z ktorého národ žil celé generácie (Predslov k Proglasu 15. mája 1996).*

– Mohlo by sa zdať, že Vaša posledná veta mieri priamo ku Konštantínovi Filo-

zofovi, lebo aj on je básnik a je aj náš. Pravdaže z kontextu J. Ch. Korca, z jeho ďalšieho textu vyplýva, že ide o skvelú báseň, aj keď po formálnej stránke novátorskú – posledné slovo verša predchádzajúceho sa rýmuje s polveršom nasledujúcim, a to systematicky v celej básni s názvom: **Stáť pred Metodom** od Gorazda Zvonického:

Zdedené Slovo zachovaj nám, Pane, veď na tej manne kvitli, narodili, z nej sali sily a z nej čerpať budú mládniky ľudu...

Táto báseň teda mieri k sv. Metodovi

a jeho bratovi, k ich dielu, k manne na pôšti národného života. Gorazd Zvonický má nesmiernu zásluhu, že prebásnil množstvo básnických liturgických textov, a teda že pokračoval v diele našich vierozvestov, ba – ak ma pamäť neklame, nebohy don Augustín Nádaský, Zvonického priateľ a spolupracovník v exile, mi dal vidieť aj Zvonického preklad Proglasu, a to v dvanásťslabičných veršoch s prestávkou po šiestej slabike, aké sú (pravda, rýmované) v niektorých ľudových piesňach alebo básňach štúrovcov, napríklad v Bottovej Smrti Jánošíkovej: *Horí ohník horí/ na Kráľovej ho-*

li... a nie s prestávkami po piatej alebo siedmej, ako je to v Proglase:

*Evanjeliu / Svätému som Predslovom:
Tak, ako nám to / predriekli už proroci
/jako proroci / prerekli som 7 priežde/*

• V tom čase, keď vyšiel Váš spomínaný preklad Konštantínovho Proglasu, sme aj na stránkach nášho Blumentálu (č. 7/1995) priniesli o ňom s Vami rozhovor. Teraz sa dozvedáme, že vychádza nový preklad. Povádzte, prosím, čím je pre nás Slovákov a pre celý slovanský svet toto básnické dielo – Úvod k evanjeliu Svätého Pisma – také dôležité, že nestratilo na význame ani takmer po tisíc sto päťdesiatich rokoch od príchodu Solúnskych bratov na naše územie? V čom je jeho sila?

– Sila Proglasu je v samom evanjeliu. No nielen v ňom. Sila je aj jedným z darov Ducha Svätého tak, ako aj dar umenia, a obidva tieto dary dvíhajú Filozofovu báseň do takých výšok ako antické drámy. Veď i verš Proglasu, nápodoba tzv. trimetra jambického, verša antickej drámy, pravda, už v národnom jazyku (nie v gréčtine či latinčine), je ojedinelým, áno, jedinečným javom v celej poézii 9. storočia i ďalších! Sila Proglasu ďalej je v tom, o čom hovorí akoby v srdci básne toto štvorveršie:

*Lebo kto totiž prijme tieto písmená,
tomu sám Kristus svoju múdrosť vyjaví
a vaše duše písmenami posilní
i skrze apoštolov, skrze prorokov (V 90 – 91).*

• Dielo našich vierozvestov, ktorého Proglas je súčasťou, mimoriadne ocenil aj Svätý Otec Ján Pavol II., keď ich ustanovil za spolupatrónov Európy a práve v tomto mesiaci (14. 2.) si na nich v liturgickom slávení spomína celá Európa. Čím teda dedičstvo, ktoré nám zanechali sv. Cyril-Konštantín a Metod obohatilo aj „západný“ svet nášho kontinentu?

– Áno, Ján Pavol II., ktorý má byť 1. mája blahorečený, pokladal Proglas (poslal mu ho kardinál J. Ch. Korec) za významný medzník celej kresťanskej kultúry. Dielo Solúnskych bratov a ich žiakov, ktorým naši predkovia dosiahli, že sa náš jazyk stal (aj keď len na čas), štvrtým liturgickým jazykom aj v západnej cirkvi, je dodnes pokladom obohacujúcim celú európsku slovesnosť; už vtedy dýchala Európa obidvoimi polovicami pľúc. A Proglas sa šíri aj dnes v Európe i vo svete najmä po tom, čo sa zistilo, že je to skutočná veľbáseň. U nás sa tak stalo najmä po prácach ruského filológa Romana Jakobsona pôsobiaceho v Čechách, Eugena Paulinyho, Jána Stanislava a ich žiakov.

Patri ku cti slovenských básnikov, že sa k Proglasu vinú ako k svojmu vzoru, napríklad Štefan Moravčík hovorí, že Proglas „odštartoval“ všetky básnické postupy v našej poézii. Rúfus v posudku na prvé vydanie Proglasu vo vydavateľstve Herba napísal: „Nevydať Proglas – bol by hriech“. Okrem kardinála Korca a iných duchovných na Slovensku je to najmä kardinál Tomko, ktorého najviac tešia „úžasne krásne Rúfusove modlitbičky“ a pripája k nim aj radosť z prebásnenia Proglasu, ktorý k stošesťdesiatemu výročiu vzniku Katolíckych novín vydali v osobitnej prílohe na kriedovom papieri Katolícke noviny.

• Spomenula som, že ste nanovo prebás-

nili Proglas. Prečo bolo treba znova prebásniť toto dielo? V čom je tento Proglas iný? Porovnajme aspoň úvod:

Pôvodný preklad:

*Evanjeliu svätému som Predslovom:
ako nám dávno sľubovali proroci,
prichádza Kristus zhromažďovať národy,
pretože sviati svetlom svetu celému.
To v našom siedmom tisícročí stalo sa.¹*

Nový preklad:

*Evanjeliu svätému som Predslovom:
Tak, ako nám to predriekali už proroci,
prichádza Kristus zhromažďovať jazyky,
pretože on je svetlo sveta celého.
To v tisícročí siedmom stalo sa i tu.¹*

– Prvých päť veršov, ktoré uvádzate ako pôvodný preklad, je už moje prebásnenie na základe doslovného prekladu, ktorý sa mi nezachoval. Z jeho doslovného pretlmočenia sú doteraz známe len štyri verše v poznámkach v Paulinyho knihe: *Slovesnosť a kultúrny jazyk Veľkej Moravy*, ktorá vyšla k 100. výročiu príchodu vierozvestov k nám (Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry, Bratislava, 1964, s. 127):

Viliam Tutčány: VISALA

*Rozmýšľal som o tom všetkom, čo sme vraveli:
o krásnom Krakove i o krásnom Vaveli,
o Visle i pasúcom sa stáde za Vislou,
závislou len od SLOVA i bez záplav slov.*

*Pokoj svätý po zemi i v jasnom nebi vial:
možno tu i svätý Gorazd niekde prebýval.
Možno tu znel i Proglas. Kto vie, ktohovie,
koľko divov ešte skrytých, pod oblohou je?*

*Čím bols' im ty VELESPEV,
i nám tu ostaň tým!*

*Poviete nám, svätý Metod, Cyril-Konštantín,
Gorazd, Kliment, všetci svätci, čo Boh zavolí,
aby sme i dnes to jasne svetu vraveli?*

*Čo si vravel našim predkom,
to dnes vprav i nám!
Ty náš VELTOK, zhromažďuj ľud všetkým
krajinám:
svätú vetu zvestuj svetu, nech tvár zjasnie mu,
zvestuj, že je Kristus svetlom svetu celému.*

*Nech sa mraky nad svetom, tak tmavým,
rozpýtli,
povedal to pod Vavelom biskup Vojtyla.
Pravdy večné všetkým ako nové dal.
Tak to i Ján Pavol, pápež, svetu povedal.*

/Chcem radšej slov päť vyriecknuť/ svojím rozumom ich vypovedať,/ aby aj všetko bratia rozumeli,/ než tisíce slov nezrozumiteľných...“

Pauliny k tomu pripája: „Toto nemohol povedať slovenský kňaz v Bulharsku. To mohol povedať iba muž, ktorý odvážne a dôsledne prebojuval na najvyšších západných cirkevných fórach práva Slovanov na sloviensky preklad Pisma a na sloviensku liturgiu“. Moje najnovšie prebásnenie len prehľbuje a spresňuje Paulinyho zistenia tak, ako o Proglase prenikavo konštatuje jeden z najplodnejších literárnych vedcov u nás, Július Pašteka:

„Proglas, ako každé významné a výnimočné dielo sa poddávalo a poddáva sa iba postupne hĺbkovej interpretácii. Často vďaka viacerým odborným bádateľom“ (Július Pašteka: *Svätý Konštantín v plnom kresťanskom svetle*; Jozef Kütnik Šmálov: *Prvý učiteľ slovienskeho národa*, Bratislava, LÚČ 1999, s. 15).

• Sú v prebásnenom Proglase podstatné zmeny?

– Ak nová verzia prináša až 30 – 40 % opráv, je pravdepodobné, že hovorí niečo nové aj k podstate básne. Všetky opravy smerujú k tomu, že Proglas je síce adresovaný všetkým Slovanom, no predovšetkým našim predkom a všetkým ľuďom v Rastislavovej ríši. Je odpoveďou na panovníkovu žiadosť o učiteľa, ktorý bude vyučovať v zrozumiteľnom jazyku, a predovšetkým samému Rastislavovi tak, ako mu to hovorí aj cisárov list v 14. kapitole *Života Konštantínovho*. V Proglase sa slovo jazyk vyskytuje až sedemkrát, slovo národ iba dva razy. Evanjelium je prirovnané k *dažďu Božích písmen*, pod ktorým semeno kresťanstva zasiate už skôr spôsobí, že pri Rastislavovi „plod Boží vzrastie tak čo najväčšmi“ (V. 72).

• Čo by bolo treba urobiť, aby sa toto výnimočné dielo dostalo viac do povedomia našich ľudí a aby sme ho docenili tak, ako si to zaslúži?

– Mój nebohý priateľ, vynikajúci literárny vedec Oskár Čepan hovoril, že Proglas by sa mali učiť naspamäť už na základných školách. Ja by som to zúžil aspoň na hercov-recitátorov, profesionálov, a rozhlas a televízia by ho mali vysielat' čo najčastejšie. Mal by sa sfilmovat' rozhovor Filozofa s Rastislavom: Filozof by mu ho mal recitovať. Analyzovať Proglas, jeho vysoké umenie, atď, atď, kde sa len dá!

• A čo Danteho Božská komédia, dočká sa náš čitateľ ďalšieho vydania, alebo nebudaj pracujete aj na novom preklade tohto diela?

– Spoločnosť Danteho Aligieriho na Slovensku pripravuje nové vydanie Danteho Očistca, druhého dielu Božskej komédie. Prezrel som už prebásnenie, ktoré nepotrebuje opravy, kontrolujem komentár a chcem napisať doslov o umení Danteho – keďže Očistec je aj o umení, aj o ňom. Sám na to upozorňuje na začiatku skutočného Očistca v deviatom speve.

*Čitateľ, vidíš, ako k vyšším sféram
dvíham svoj spev: nuž, spej hor s mojím dielom,
čo umením vždy väčším podopieram.*

Ďakujem básnikovi Viliamovi Turčánymu za rozhovor. X. Duchoňová

¹ Podľa byzantského letopočtu

O HODINU „VÍCE“

V čase, keď prázdné obaly od vianočných kolekcií a štýlový baliaci papier skončili už dávno v smetných košoch, a vôbec, keď si na minuloročné Vianoce spomenie už len málokto, ešte raz sa nám ponúka spomienka na Vianoce. Sviatok Hromníc nám dáva „privoňať“ k dávno zabudnutým Vianociam. Na Hromnice je síce aj o hodinu „více“, hlavne sa však stalo niečo významné. Boh prišiel do svojho chrámu.

Od vyslobodenia Izraela z egyptského otroctva a od poslednej egyptskej rany, ktorá zahubila všetkých prvorođených, v Izraeli sa na prvorođených pozeralo ako na zasvätených Bohu. Štyridsať dní po narodení dieťaťa prichádzajú rodičia do chrámu, kde si od Boha „vykupovali“ dieťa prinesenou obetou. Tak uznali, že dieťa patrí Bohu, ktorý jediný má moc dať život. Bohatí prinášali ako obetný dar baránka, chudobní pár holúbok alebo hrdličiek. Tak urobili aj Jozef s Máriou.

To dieťa bolo obyčajné. Nežiarila mu nad hlavou svätôžiar, ako to dnes vidíme na zbožných obrázkoch. Iba dvaja v tomto „obyčajnom“ spoznali neobyčajné. Iba dvaja, ktorí dávali pozor, čo im hovorí ich srdce. Dokonca sa dá povedať, že museli preukázať väčšiu vieru. Ich stretnutie s dieťaťom nesprevádzali nijaké vonkajšie znamenia. Malého a predsa veľkého. Slabého a predsa mocného. Takého Ježiša uvideli Simeon a Anna. Takého ho vidíme i my. Kristus v nás, v Cirkvi či vo svätostiach sa ľahko javí ako malý a slabý. Ak sa mu však otvoríme a dáme mu absolútne a bez kompromisov úplne vo všetkom zelenú, objavíme inú Kristovu tvár, tvár zahalenú svetlom. Tvár, ktorá dáva elán a radosť kráčať ďalej – radosť z toho, že už teraz aspoň v hmle vidíme svetlo Božej blízkosti. Aj my by sme veľmi potrebovali spoznávať neobyčajné v obyčajnom. Vidieť neobyčajného Boha v obyčajnom dni. Vidieť svetlo v tme.

Ježiš je v chráme predstavený ako svetlo na osvietenie pohanov a sláva Izraela, svojho

ľudu. Hromnice sú aj sviatkom svetla. Proci Simeon a Anna ho našli. Ti, ktorí ho nájdu, si ho väčšinou nenechajú pre seba. Preto je vhodné, že dnes viac ako inokedy hľadíme na sviecu – symbol Krista. Azda nijaká vec nevyjadruje Ježišovu osobu tak dokonale, ako práve svieca. Tým, že zhára, obetuje samu seba, aby druhí mali svetlo. Obetuje sa pre druhých!

Každý z nás pokrstených, prijal pri krste sviecu zažatú od veľkonočnej sviecy spolu so slovami: *Prijmi svetlo Kristovo*. A toto je odkaz pre každého z nás: stať sa svetlom pre svoje okolie na úkor svojho egoizmu. Svetlo potrebuje energiu, a tá má pochádzať zo mňa. No nerobíme to. Niektorí možno preto, lebo nevieme, prečo by sme mali byť svetlom na úkor sebaobetovania. Myslím si, že odpoveď je v Ježišových slovách, ktoré každý z nás veľmi dobre pozná: *Kto si chce zachrániť svoj život, stratí ho. Kto ho však stratí... nájde ho!* Iní preto, lebo sa možno hanbíme alebo bojíme, že budeme na smech. Toto je však bod, s ktorým sa musíme zmieriť. Kresťanstvo bude vždy na smiech. Kresťanský život, ak má byť opravdivý, ide vždy proti prúdu a proti presvedčeniu väčšiny, preto bude vždy pre väčšinu na smiech. Ako hovorieval aj Ján Pavol II.: „Byť kresťanom znamená plávať proti prúdu.“ A my môžeme spokojne dodať, že „dolu prúdom plávajú len zdochliny“. Veď tak, ako Ježišov život a jeho učenie boli pre mnohých pohoršením a bláznovstvom ani život jeho nasledovníkov nebude inakší. Ježišov životný štýl bol pre niektorých čudný, pre iných smiešny. Ježiš

prekračoval všetky konvencie a zvyklosti svojich čias. Jeho učenie bolo pre vtedajších ľudí na smiech. A nehovoriac o jeho križi. Niektorí to nazvali bláznovstvom, iní pohoršením. A predsa sa našli takí, čo tento Ježišov životný štýl a jeho slová zobrali vážne a svoj život celkom vsadili na jeho karty. Ani títo samozrejme neunikli smiechu a posmeškom svojho okolia. Ak unikli, vzdali sa Ježišovho životného štýlu a stali sa poplatnými zmýšľaniu a životnému štýlu väčšiny.

Sám Ježiš často rozprával o svetle, ktorým máme byť. Mnoho kresťanov veľmi túžobne nazýva seba samých svetlom, no zdržujú sa vo svojom vlastnom svetle, tak ako svieca v prázdnej izbe alebo ako svetlo pod prázdny vedrom, ktoré sa kochá vo svojom vlastnom svetle a samo seba oslavuje za toto svetlo. Svetlo samo o sebe je neužitočné. Svetlo samo je oslepujúce. Svetlo samo nám zabráni vidieť čokoľvek. Svetlo samo, je svetlo, ktorým sa sviety do očí mučeného, obžalovaného, aby z neho dostali, čo vykonal. Svetlo samo zraňuje. Svetlo sa stáva užitočným iba vtedy, keď nám umožní vidieť veci iné, ako je ono samo, čiže svet okolo nás. Svetlo sa stane užitočným iba vtedy, ak o ňom platí to, čo o svetle povedal Ježiš: *Vy ste svetlo sveta*.

Nech nám teda spiritualita sviatku obetovania Pána pomôže pochopiť, že život naberá svoju skutočnú dynamiku a dostáva ozajstný zmysel len v obete. Veď my kresťania by sme mali urobiť veci viditeľnými, mali by sme zapáliť pre ľudí nové možnosti, mali by sme ožiarit náš svet. Toto, presne toto a nič iné, je našou úlohou a našou misiou.

A až potom bude na Hromnice o hodinu „více“ ... svetla v nás.

Spracoval Pavol Póša, kaplán

SVÄTÝ PETER VTEDY A DNES

Sviatok Katedry svätého Petra pripomína Petrovu moc ako hlavy apoštolov, rovnako ako moc všetkých Petrových nástupcov. Termín *Katedra svätého Petra* je teologický pojem, ktorým sa označuje moc – zvlášť učiteľská moc – pápeža. V ranokresťanských časoch mali biskupi úradné sedadlá, na ktorých sedávali, keď kázali a vyučovali svoj ľud. Časom sa biskupské kreslo stalo viditeľným symbolom jeho moci a prístupovalo sa k nemu s úctou.

Ježiš povedal Petrovi, že je „skalou“, na ktorej postaví svoju Cirkev a že mu dáva kľúče od nebeského kráľovstva (Mt 16, 18 – 19). Odvtedy má Peter a jeho nástupcovia najvyššie postavenie v Cirkvi a Katedra svätého Petra reprezentuje pápežovo osobitné povolanie vyučovať Boží ľud a slúžiť mu. Na sviatok Katedry svätého Petra si uctieame apoštola Petra a celkom osobitným spôsobom sa zamýšľame nad hierarchickým usporiadaním Cirkvi. Svätého Petra si uctieame ako prvého pastiera Cirkvi. Peter istotne disponoval tým, čo treba k vodcovstvu – múdrosťou, predvídavosťou a pevným charakterom. Mal dar proctva,

schopnosť zreteľne a smelo hlásať Božie slovo ľuďom okolo seba.

Nebol však vždy tým hrdinským vod-

com, ktorého dnes slávime. Petrovo správanie v niektorých situáciách poznáme zo Svätého písma. Peter síce pochopil, že Ježiš je Mesiáš, no hneď potom sa ho pokúsil odradiť od toho, aby tým Mesiášom bol a aby zomrel na križi. A ako zaváhal, keď kráčajúc po vode spustil oči z Ježiša, či vtedy, keď na Zelený štvrtok zaprel, že pozná Pána! Je jasné, že Peter musel do určitej miery vyspieť ešte predtým, ako prijal titul „skala“, ktorý mu dal Ježiš! Nech nás však povzbudí, že Peter vytrvalo kráčal s Pánom a učil sa zreteľnejšie počúvať jeho hlas. Nepotrebujeme skúsené oko, aby sme videli, že Peter, ktorého slová potom čítame vo Svätom písme, je oveľa vyspelejší a zrejší vodca než Peter, ktorý v evanjeliu ako prvý prijíma kľúče od kráľovstva.

To isté sa môže stať aj nám. Ak rastieme v Pánovi, popri tom, ako sa učíme dávať si pozor na svoje myšlienky a na slová, čo nám vychádzajú z úst, postupne lepšie ro-

zoznávame, ktoré z nich pochádzajú od Ducha Svätého, ktoré majú svoj pôvod v zmýšľaní tohto sveta, alebo v diablovom zákernom našepkávaní. Spoznávame, že ak ide o slová povzbudení, nádeje, upokojenia, sú s najväčšou pravdepodobnosťou od Pána. Tiež badáme, že ak ide o slová neľútostného odsudzovania, hnevu, závidosti či zranenej pýchy, sú najpravdepodobnejšie z iného zdroja. **Koľko útokov a zranení v súčasnosti prežíva nástupca svätého Petra a spolu s ním Cirkev.** Takéto skúšky nás môžu viesť k posilneniu viery. Aj slabosti svätého Petra sa v Ježišovej škole menili. Boh ráta aj so slabosťou človeka.

Čo by sa však viac žiadalo z našej strany?

Žatva je pripravená. Ľudia túžia počuť Pánovo slovo a nie nejaké pochybné špekulácie diabla. Poprosme Ježiša, aby nás poslal na svoje pole. Ak si každý deň nájdeme len zopár minút na to, aby sme si s ním sadli a popremýšľali nad jeho slovom v Písme, naplní našu myseľ i ústa svojim slovom života. Aj my sa môžeme stať prorockým hlasom vo svete! Každý jeden z nás.

Nasledujúc príklad svojho majstra sa Peter stal „sluhom sluhov Božích“. Ako starší v prvotnej Cirkvi povzbudzoval ostatných starších a viedol ich svojim príkladom. Pápež ako Petrov nástupca je povolaný nasledovať Krista a ochotne a pokorne viesť Božie stádo. Je veľmi dôležité modliť sa za

Svätého Otca a na jeho úmysly! Modlime sa za Svätého Otca a za všetkých biskupov Cirkvi, rovnako aj za nespočetné množstvo tých, čo slúžia Bohu v akomkoľvek úrade. Modlime sa, aby nás Boh viedol v pokore pri naplnení nášho povolania. Predovšetkým sa modlime, aby aj naďalej viedol Cirkev svojim Duchom. Pápež je povolaný v pokore a láske nasledovať Ježiša, Dobrého Pastiera. Je zodpovedný za nás všetkých. Má nás viesť a ukazovať, ako sa treba starať o slabých a stratených. Ako sa Ježiš modlil za Petra, tak sa my modlime za nášho pápeža Benedikta XVI.

Spracoval Marián Bér

„...TISLI SA K NEMU, ABY SA HO DOTKLI“ (MK 3, 10)

Po ukončení vianočných sviatkov sme vstúpili do „feriálneho“, teda do Cezročného obdobia *všedných* alebo *obyčajných* dní. Je však dobré si uvedomiť, že tajomstvo, ktoré v týchto obyčajných dňoch slávime, čas, ktorý prežívame, je pre kresťana vždy *neobyčajný*. Ak sme v Adventnom či Vianočnom čase prežívali očakávanie príchodu Ježiša Krista a jeho narodenie, ktoré ohlasuje tajomstvo jeho spásy ešte len skryté a predpovedané v malom dieťati, až v Cezročnom období môžeme prežívať prítomnosť Ježiša Krista, počúvať jeho slová, byť jeho učeníkmi a nasledovať ho. K neobyčajnosti a nevšednosti Božej blízkosti k človeku v osobe Ježiša Krista máme možnosť sa vždy znovu a znovu priblížiť práve cez čítanie evanjelií.

V týchto dňoch až do začiatku pôstneho obdobia (vynímajúc nedele) nás bude v liturgii sprevádzať evanjelium svätého Marka.

Kedy bolo napísané, akú hodnotu a silu svedectva majú evanjeliá a ako je to možné, že si dodnes zachovali takú sviežosť a presvedčivosť?

Keď sa niekedy v polovici 18. storočia začalo takzvané historicko-kritické štúdium biblických kníh, Cirkev bola spočiatku veľmi váhava a nesúhlasila s praktikami, ktoré nenarabali so Svätým písmom z pohľadu náboženských argumentov, teda z pohľadu viery, ale len cez optiku historicko-kritickej metódy, ktorá pristupovala k inšpirovaným textom ako k hociktorým iným.

V tomto bádani po „historickom“ Ježišovi mnohé z toho, čo opisujú evanjeliá, bolo často rýchlo a nerozvážne odsunuté do oblasti mýtu. Záverečná redakcia evanjelií sa posúvala až na koniec prvého storočia po Kristovi alebo i ďalej, teda do čias relatívne vzdialených od udalostí, o ktorých píše evanjeliá. Zdôrazňovalo sa, že evanjeliá sú skôr plodom viery kresťanského spoločenstva, preto sú málo verné „pravému“ – historickému – priebehu udalostí.

Iba na okraj podotýkame, že nie je možné prerozprávať akékoľvek skutočnosti odhliadnuc od vlastného postoja k nim. A to zvlášť platí pre evanjeliá, ktoré sú svedectvom o tom, čo konkrétni ľudia spoznali v udalostiach a v osobe Ježiša Krista, teda samého Božieho Syna. Čítať evanjeliá bez pochopenia tohto ich základného postoja, znamená radikálne sa mýliť aj v ich interpretácii.

Štúdium biblických vied postupne prešlo rôznymi fázami, nástroje bádania sa zdokonalili a dnes sú už hore uvedené závery v mnohom prehodnotené. Evanjeliá nakoniec vychádzajú zo spomenutého procesu prekvapivo vierohodne. Čo sa týka

Markovho evanjelia, väčšina expertov, z ktorých mnohí vôbec nepochádzajú z katolíckeho prostredia, sa zhoduje dnes v tom, že bolo napísané niekedy v rozmedzí rokov 64 – 70 po Kristovi (rok 64 zodpovedá roku smrti sv. Petra a rok 70 pádu Jeruzalema) a existujú aj významné hypotézy, ktoré datujú jeho záverečnú kompozíciu ešte skôr. Keď si navyše uvedomíme, že podobný spis nevznikol zo dňa na deň a nebol napísaný jedným ťahom, ale že si vyžadoval určitý čas, určitú redakčnú prácu zozbierania a usporiadania ústneho či písomného svedectva, prideme k poznaniu, že na jeho zostavení sa priamo podieľali očiti svedkovia udalostí a života, smrti a zmŕtvychvstania Ježiša Krista (ktoré sa udialo okolo roku 30).

V súlade s týmito závermi sa vyjadruje biskup Papiáš (r. 130): „Marek, interpret Petra, napísal presne ale bez poriadku všetko, čo si pamätal zo slov a skutkov Pána. On sám nepočul ani nenasledoval Pána, ako neskôr urobil voči Petrovi. Keďže Peter sa pri vyučovaní prispôboval potrebám poslucháčov bez toho, aby sa stal o usporiadaný výklad Pánových rečí, Marek nás nezaviedol, pišuc podľa toho, čo si pamätal; mal iba starosť, aby nevynechal nič z toho, čo počul a aby nepovedal žiadne klamstvo“.

Podľa svedectva novozákonných textov Marek bol najskôr spoločníkom Pavla a Barnabáša na ceste do Antiochie a na prvej Pavlovej misijnej ceste, odkiaľ sa však predčasne vrátil do Jeruzalema (porov. Sk 12, 25 a Sk 13, 5). Neskôr ho nachádzame po boku väzneného Pavla (porov. Kol 4, 10) a potom ako pomocníka apoštola Petra v Ríme, ktorý ho nazýva svojim duchovným synom (porov. 1 Pt 5, 13).

Papiášov komentár, zdá sa, prisudzuje Markovi nie príliš významnú úlohu Petrovho zapisovateľa, bez vlastnej originalnosti

a bez veľkého poriadku. Takto sa Papiáš snaží riešiť otázku niektorých nezrovnalostí týkajúcich sa usporiadania jednotlivých udalostí v evanjeliách.

Až neskoršie štúdiá ukázali, že Markovo evanjelium je teologicky vypracované a štruktúrované okolo základnej otázky, ktorú vzbudzuje v čitateľovi: „**Kto je to?**“ (porov. Mk 1, 27; 3, 21; 4, 41; 6, 2.14). Cez túto otázku nás autor evanjelia chce postupne priviesť k odpovedi najprv v Petrovom vyznaní: „*Ty si Kristus!*“ (8, 29) a potom vo vyvrcholení v stotníkovom vyznaní: „*Tento človek bol naozaj Boží Syn*“ (15, 39). Markovo evanjelium je najstaršie z evanjelií. Matúš a Lukáš ho poznali a bohato z neho čerpali. Lukáš z neho zachováva aj osobitnú štruktúru Ježišovho „výstupu do Jeruzalema“. Marka teda právom možno považovať za najoriginálnejšieho evanjelistu. On totiž „vynašiel“ vlastný „literárny druh evanjelia“, v ktorom sú vo svetle zmŕtvychvstania usporiadané do organickej štruktúry svedectva o Ježišovi Kristovi, snažiac sa podať ucelený zmysel jeho života, ktorý vyvrcholil v škandále križa a v nie menej prekvapujúce zmŕtvychvstanie.

Marek píše pre kresťanov obrátených z pohanstva, pravdepodobne komunitu v Ríme (nie je náhoda, že vyvrcholením evanjelia je práve vyznanie stotníka – pohana – pod križom). Jeho štýl je jednoduchý niekedy až drsný ale zároveň vycibrený. Používa silné a jednoduché obrazy, ktoré v krátkosti, pomocou malých podrobností, živo a názorne, vysvetľujú všetko. Zaznamenáva dojmy a pocity konajúcich osôb i samého Ježiša: *zľutoval sa nad ním* (1, 41); *prísne mu pohrozil* (1, 43); *s láskou naňho pozrel* (10, 16); Ježiš je hladný a smädný (porov. 2, 16); je unavený a spí (porov. 4, 38); opakuje ho strach pred smrťou (porov. 14, 34)...

Jedinou nosnou myšlienkou evanjelia je sám Ježiš Kristus, ku ktorému nás evanjelista chce priviesť, ktorého nám doslova umožňuje dotýkať sa a vidieť. Pre nás evanjelium ostáva privilegovanou cestou k spoznaniu Ježiša Krista a jeho prítomnosti v našom živote. Preto je potrebné, aby sme ho vedeli čítať a brať do rúk. Potrebujeme, aby sa aj naše oči mohli uprieť na Krista tak ako vtedy, keď sa zjavil vo svojom pozemskom živote. **Pavol Mikula, kaplán**

KATECHIZMUS VČERA A DNES

Boh je len jeden. Boh je spravodlivý sudca

„Vždy som si žila podľa seba, ale možno skôr som sa pokúšala si to tak nahovoriť... Mala som dobrú prácu ako dizajnérka, perfektného priateľa, nič mi nechýbalo. Bola som a aj som veriaci. Predtým možno len na papieri, teraz skutočná. Pred časom prišiel dakajký zlom v mojom živote. Začala som pocívať vypätosť, tvorivú únavu a neustály pocit, že mám niečo urobiť, ale neviem čo, a k tomu sa mi prestalo vo všetkom dariť. Moje prvé kroky smerovali k nájdeniu toho hľadaného. A tak rekapitulácia.

Moja dlhoročná kamarátka, inak asi až moc silne veriaci, ale tak fajne, mi dala otázku, že či netrpím náhodou za hriechy mojich rodičov a tak podobne. Nechcela som o takýchto ‚žartíkoch‘ ani počuť. No, po dlhšom čase, keď som na nič neprichádzala, predsa som len zablúdila do kostola a zopakovala som kamarátku otázku kňazovi. Namiesto požadovanej odpovede mi dal termín a otázku, kedy som bola naposledy na spovedi. Moje sklamanie v sporení s nadávaním nakoniec prehučala zvedavosť, a niečo nevysvetlené ma aj donútilo prísť na ten termín. Za kňazovej pomoci som zistila, že môj život nebol taký, aký som si myslela, že je. Moja práca bola mojím zmyslom života, verila som jedine v seba a vo svoje schopnosti. A Boh? No, s Bohom som každý večer zaľahla do postele. A veľa iných hriechov, ktoré ma ťažili a nedali dýchať... Po spovedi mi za chvíľu ten pocit prešiel. Doslova mi padol kameň zo srdca. Teraz mám vo všetkom jasno. Dnes už viem, čo je to život, kto je to a kde je Boh a...“ (slečna Simona)

Tento autentický príbeh zo života poukazuje na viaceré skutočnosti. Okrem už spomínaných právd o Bohu, ktorý sa nás neprestajne dotýka v našom živote, vyslovuje aj jednu vskutku zaujímavú otázku... lenže tej sa budeme venovať až v závere tohto príspevku.

Tvrdenie, že **Boh je len jeden, má svoje zakorenenie** už v jeho zjavení v Starej zmluve, resp. v **Starom zákone**. Na ekumenickom koncile v tretom storočí sa sformulovalo Nicejsko-Carihradské vyznanie viery (tzv. veľké Crédo), v ktorom vyznávame

viery v jedného Boha. Boha, ktorý svojou prirodzenosťou, podstatou a bytnosťou je jeden, a teda jediný.

Často sa nám však v bežnom živote stáva, že na túto skutočnosť zabúdame. Je veľmi pekné mať priority aj životné, či kariérne ciele. A samozrejme aj klásť dôraz na osobný vzťah k svojej rodine. Lenže treba prehodnotiť svoj „rebríček hodnôt“?

Čo, alebo koho mám na pomyselnom prvom mieste? Nezbožšťujem si niečo, niekoho? Koľko času venujem myšlienkam na malichernosti; a koľko času reálne potrebným, prípadne Bohu, od ktorého všetko mám a vďaka ktorému som tu?

Niekedy kladieme príliš veľkú hodnotu tomu, čím by sme sa reálne ani nemuseli zaoberať.

Predstava toho, že Boh je sudca, v niektorých z nás môže evokovať určitý strach. Pričom bázeň voči nemu v únosnej, zdravej miere je potrebná. Áno, **Boh je sudca ale nekonečne spravodlivý a nekonečne milosrdný. Dobrych odmieňa a zlých tresce**. „Boh je láska, a teda je spravodlivý a verný; nemôže si protirečiť, musí sa rozpamätať na svoje obdivuhodné skutky; ide o jeho slávu, nemôže opustiť tento ľud, ktorý nesie jeho meno.“ On nás nikdy neopúšťa. To len my niekedy opúšťame jeho a tým aj seba. Mali by sme sa k nemu priblížiť a usilovať sa aspoň trochu (podľa možnosti) k nemu pripodobniť v zmysle spravodlivosti voči Bohu, sebe a svojim blíznym. Spravodlivosť je vlastne morálnou čnosťou, ktorá spočíva v tom, že dáme Bohu a svojmu blížnemu to, čo im patrí. Voči Bohu byť „nábožný“ a voči ľuďom byť tolerantný,

rešpektujúc práva každého. Žiť s nimi v súlade, v istej „harmónii“. Žiť v správnosti svojho správania voči blížnemu. „Ani chudobnému nenadržaj, ani zámožnému nechytaj stranu! Svojho blížneho súď spravodlivo!“ Zmysel pojmu „súd“ tu vyjadruje skôr podstatu vzťahu, než pojem v dnešnom chápaní. Z tohto pohľadu treba pripomenúť, že nám neprináleží súdiť a odsudzovať iných, pretože naše „poznanie“ je čisto subjektívne. Na to je tu Boh! On sa skôr či neskôr každému „ozve“. Tak ako v našom príbehu bola mladá žena jednými chválená a inými (možno odôvodnene) odsudzovaná. Boh vo svojom milosrdenstve jej dal šancu. Vedel presne kedy a ako. On mocou svojho milosrdenstva robí nás všetkých vnútorne spravodlivými. Len ho treba vnímať.

Otázka mladej slečny, či trpí za viny svojich predkov, je témou, ktorá by si istotne zaslúžila vlastný priestor. Rodové uzdravenie, oficiálny názov tejto problematiky, uznáva istú účasť predkov na mágii, čarodějníctve, okultizme a ďalších obdobných praktikách spojených skôr so zlom ako takým, ktoré môže po duchovnej stránke ovplyvniť ich potomkov. Priklonenie sa k tomu „starému hadovi“ nás poznačí. Poznačí naše správanie a konanie (výchova, vzorovosť, atď.), a tým aj posunie duchovné hranice pre nastávajúce generácie. Dá sa povedať, že ide o istú formu prekliatia. Avšak formulácia, že „človek trpí za viny, hriechy svojich predkov“ je nepresná, priam až chybné zavádzajúca. Pretože to odporuje učeniu a praxi Katolíckej cirkvi. **Človek nemôže trpieť trest za viny svojich predkov. Hriech je slobodné a vedomé sa rozhodnutie pre zlo, za ktoré nesie následky ten, kto ich koná**. Vina je zlo samého skutku a trest sa vzťahuje výhradne na konajúceho, pričom vina obsahuje neporovnateľne väčšiu časť zla ako následný trest. Číže lepším výrazom by pravdepodobne bolo spomínané prekliatie. Ojedinelá prax nám poskytuje slúženie svätej omše na tento úmysel. Je potrebné spomenúť, že daný fakt nevychádza z katolíckej tradície, a preto je aj dogmaticky spochybiteľný.

Richard Maďar, bohoslovec

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

Niečo „o uzdravovaní rodových koreňov cez Eucharistiu“ II.

„V súvislosti s potrebou uzdravovania rodových koreňov sa často predkladá citát z knihy Exodus: *Lebo ja, Pán, tvoj Boh, som žiarlivý Boh, ktorý tresce nepravosti otcov na deťoch do tretieho a štvrtého pokolenia u tých, čo ma nenávidia, milosrdenstvo však preukazuje až do tisícého pokolenia tým, čo ma milujú a zachovávajú moje príkazy* (Ex 20, 5 – 6).

Už ale svätý Tomáš Akvinský vo svojej Teologickej sume, keď sa pýta: „**Či niekto je potrestaný za hriech iného?**“, podáva túto exegézu Ex 20, 5 – 6 a píše: „Ak hovoríme o (telesnom) treste, ktorý má povahu – účinok lieku, môže sa stať, že jeden nesie následok za hriech druhého. (Pozn. autora

k výkladu článku: Mohli by sme si to vysvetliť na príklade: žena v pozeňnanom stave je závislá na alkohole alebo drogách, je umiestnená do náležitého ústavu na liečenie, dostane sa do stavu abstinencia a prežíva abstinénčné príznaky a v takomto stave si ublíži na zdraví a nejakým spôsobom to ublíži aj jej čakanému dieťaťu. Tu naozaj môžeme hovoriť o tom, že dieťa nesie následok hriechu matky – druhotný účinok hriechu matky, keď prvotným cieľom je vyliečenie matky, ale žiaľ, dôsledky jej nezriadeného života sa prejavujú aj na dieťati).

Duchovné tresty nie sú liečivé, pretože dobro duše nie je zaradené k inému lepšiemu dobru. Preto v dobrách duša nikdy netrpí škodu bez vlastnej viny. (...) Hriechy otcov sú trestané na synoch, pretože synovia vychovaní v hriechoch rodičov sú náchyl-

nejší na hriech (pozn. autora článku: náchylnejší) tak pre zvyk, ako aj pre príklad otcov akosi podliehajúc ich príkladu. Preto sú hodní väčšieho trestu, ak sa nenapravili napriek tomu, že videli tresty otcov. Preto tiež dodal: „do tretieho i štvrtého pokolenia“, pretože ľudia toľko obyčajne žijú, že vidia tretie aj štvrté pokolenie (pozn. autora článku: v jednom dome často žili rodičia, deti, vnuci a pravnuci, teda tretie aj štvrté pokolenie); a tak navzájom i synovia môžu vidieť hriechy rodičov, ktoré môžu viesť k tomu, aby ich skutky napodobňovali. A naopak, otcovia môžu vidieť tresty na synoch, k ich bolesti (pozn. autora článku: rodič vidí trpieť svoje dieťa a on sám tiež trpí, má bolesť).

V Písme nachádzame aj iné citáty, ktoré sa dajú vzťahovať na danú problematiku.

Napríklad: „V tých dňoch nebudú viac hovoriť: „Otcovia jedli plánky a synom stúpili zuby. Každý zomrie len pre svoj hriech; zuby stúpnu každému človeku, ktorý je plánky“ (Jer 31, 29 – 30). Tu prorok Jeremiáš zvestuje princíp osobnej zodpovednosti, ktorý potom ďalej Ezechiel formuluje právnickými termínmi: „Odkiaľ je to, že si v Izraelovej krajine hovoríte medzi sebou príslovia: „Otcovia jedli trpké hrozno a zuby synov stúpili“? Ako žijem, hovorí Pán, Boh, nebude toto príslovie viac príslovím medzi vami v Izraeli. Veď všetky duše sú moje, tak duša otca, ako aj duša syna je moja. Duša, ktorá zhrší, tá zomrie „(Ez 18, 2 – 4). Nešťastie v roku 587 pred Kristom nútlo pozerať sa s väčšou pozornosťou a bolestou na problém utrpenia nevinných. Stará odpoveď založená na solidarite už viac nestačí a začína sa dotýkať hodnoty individua (jednotlivca) pred Bohom.

Aký je vzťah medzi vinou a trestom?

Na priblíženie vzťahu viny a trestu uvedieme zostručnený rozbor svätého Tomáša Akvinského v jeho diele *De malo*, Q.1, aa. 4 – 5 (O zle) v budúcom čísle.

Daniel Dian

Kniha zjavenia – 5. časť

Otec arcibiskup Stanislav Zvolenský nás v tejto časti Lectio divina, nazvanej Nesmierny zástup v bielom (Zjv 7, 9 – 17), uvádza do ďalšieho mystéria Jánovej Apokalypsy.

Ján opisuje svoje videnia najprv na zemi a potom na nebi. Po rozlomení siedmej pečate nastalo veľké zemetrasenie, slnko sčernalo ako srsténé vrece a celý mesiac bol celý ako krv; nebeské hviezdy padali z neba na zem, ako keď figovník zhadzuje svoje nezrelé plody, keď ním lomcuje silný vietor (Zjv 6, 12 – 13). Všetky tieto kozmické znamenia sú sprievodným znakom Božieho hnevu. Ich predobraz nachádzame už u prorokov (Am 8, 9 n) a v Matúšovom evanjeliu (Mt 24, 1 n). Potom vidí anjela, ktorý mal pečať živého Boha, zadržávajúceho štyroch ďalších anjelov, ktorí dostali moc škodiť zemi a moru. *Neškodte zemi ani moru, ani stromom, kým neoznačíme na čele služobníkov nášho Boha* (Zjv 7, 3). Pečať je znak Božej ochrany. Podobne ako bola ochrana slúbená Izraelitom, ktorí si pomažu vrchný trám a obe veraje dverí krvou zabitého baránka (porov. Ex 12, 22). Stalo sa to v Egypte, keď faraón odoprel prepustiť izraelský ľud zo zajatia. Preto Jahve dopustil na Egypt desať rán, ktoré mali donútiť faraóna konať. Smrť všetkých prvorođených, medzi nimi aj faraónovho syna, ktorý mal zasadiť na jeho trón, bola ďalšou, poslednou Egyptskou ranou, a práve krvou poznačené dvere boli pečatou ochrany domov, ktoré katastrofa obišla. Pečať na čelo môžeme chápať ako predobraz sviatosti krstu. Je to súhlas byť Božím, patriť Bohu. Táto pečať sa nedá vymazať, je to mimoriadny dar Boha bez ľudskej zásluhy. Krst je prísľub Božej ochrany i výzva žiť zodpovedne. Preto často aj neveriaci alebo ľahostajní k viere v Boha, keď iné nie, svoje deti dávajú pokrstiť. Ako keby podvedome cítili potrebu ochrany neviditeľného sveta.

Ďalšie videnie, ktoré Ján opisuje ako obraz neba, je veľký zástup, ktorý nik nemohol spočítať, zo všetkých národov, plemien, kmeňov a jazykov. Stáli pred trónom a pred Baránkom oblečení do bieleho rúcha, v rukách mali palmy a mohutným hlasom volali: „Spása nášmu Bohu, ktorý sedí na tróne a Baránkovi!“ (Zjv 7, 9). Sú to zástupy kresťanských mučeníkov už v nebeskej blaženosti a duše prenasledovaných, zosmiešňovaných a nepochopených pre vieru.

To sú tí, čo prichádzajú z veľkého súženia: oprali si rúcha a zbielili ich v Baránkovej krvi (Zjv 7, 14). Keď berieme krv ako symbol účinnosti Ježišovej smrti, nezdá sa nám to ako paradox, že krv má schopnosť vybieliť a očistiť. Je to Ježišova krv.

Každý úspech, dokončenie diela, výročné sviatky a osobné jubileá, niečo výnimočné, čo sa viac neopakuje, si zaslúži, aby sme to oslávili. Na oslavu sa tešíme, a preto sa na ňu pripravujeme. Poupratujeme, prestrieme stôl, pekne sa oblečieme a privítame hostí, s ktorými budeme prežívať spoločnú radosť. Keď sme sa dobre pripravili, oslava nám priniesie radosť, spokojnosť a pocit šťastia a vďaky. Keď sme sa pripravili zle, alebo vôbec, nejako to pretrpme, ale potom aspoň nekazme radosť iným.

Oslava Boha je konečný stav jestvovania, uskutoční sa až na konci vekov, ale začína sa už teraz. Preto je dobré, keď sa na to pripravujeme už tu na zemi vzdávaním úcty, adoráciou, spevom, modlitbami a meditáciami. Keď budeme pripravení, nesmierny zástup v bielom nás s radosťou prijme medzi seba.

Táňa Hrašková

S nostalgiou a nádejou...

Každý rok o tomto čase sa prihovárame čitateľom nášho farského časopisu aj my, blumentálska charita, aby sme informovali o našej činnosti, ale predovšetkým, aby sme poďakovali všetkým dobrodincom za pomoc, ktorú vykonávajú ako aktivisti v rôznych oblastiach našej činnosti, za podporu formou milodarov (aj 2 % z dane zo mzdy), za modlitby a povzbudenie, ktoré nám všetkým dodávajú silu a potrebnú chuť, bez ktorých by sme tu neboli už tých dlhých dvadsať rokov!

Keď som sa chystala napísať aspoň týchto pár riadkov, a tak trochu opäť zhodnotiť našu činnosť, uvedomila som si, že predchádzajúci rok bol svojou „dvadsiatkou“ tak trochu rokom jubilejným. Pretože v tejto našej charite som od jej začiatku, na chvíľu som sa v duchu vrátila späť a trochu som si zaspomínala:

– Na časy, keď sme nemali problémy získavať ochotných spolupracovníkov, či už pri starostlivosti o starých, chorých, opustených... Záujem o túto službu bol veľký, a nebol problém ho „pokryť“. Naši aktivisti chodili dokonca v dvojiciach a neraz ukončili svoju službu až odchodom „svojho starkého“ do večnosti...

– Na veľkú skupinu, chlapcov aj dievčat, ktorí celé roky neúnavne, každé prázdniny pokrývali aj 6 – 7 týždenných turnusov tzv. „primetských táborov“, keď v jednom turnuse bolo aj 30 – 40 detí. Okrem toho ve-

novali deťom časť svojich prázdnin či dovoleník aj pri tzv. „mimobratislavského tábora“...

– Na všetkých tých všímavých dobrých ľuďoch z farností, ktorí nás upozorňovali na zlú finančnú situáciu rodín, či osamelých matiek v svojom okolí, ktorým sme mohli pomôcť aj hmotne...

– Na dobrodincoch, ktorí nám posielali milodary, či už priamo na účet, alebo len tak – nechali anonymne na farskom úrade obálku „s venovaním“. Zoznam darcov, ktorý sme po skončení kalendárneho roka uverejňovali v našej výveske, sa nezmestil na jeden hárok papiera... Tieto milodary stačili pokrývať všetky naše aktivity...

Postupne však nadšencov vo všetkých oblastiach ubúdalo, akoby úmerne opadávacému „porevolučnému nadšeniu“ a stúpajúcej náročnosti na ľudí v zamestnaní, ale aj na mladých pripravujúcich sa na svoje budúce povolanie...

Toto však už nie je súčasťou „spomienok“, to je realita aj s nižšími príjmami, klesajúcou životnou úrovňou, strachom o stratu zamestnania a zvyšujúcou sa nezamestnanosťou. Ale, a čo nás veľmi mrzí, je aj akási väčšia ľahostajnosť voči ľuďom, ktorí sú v núdzi... O to väčšia vďaka patrí tým, čo napriek ťažkostiam sú ochotní sa deliť o svoj voľný čas pri pomoci starým, chorým a opusteným, službami v našich poradniach – sociálnej, právnej, psychologicko-čítačovej a finančnej.

Veľká vďaka patrí aj našim mladým, ktorí opäť obnovili „tradíciu“ našich samostatných mimobratislavských táborov (mali sme obdobie, keď sme pre nedostatok aktivistov organizovali tábor s farnosťou Kráľovnej rodiny na Teplickej). Teraz sme opäť „sebestační“ a potešujúce je, že väčšina z terajších vedúcich „vyrástla“ v týchto našich táboroch a teraz oni odovzdávajú svoje skúsenosti deťom.

Pri stále stúpajúcom počte rodín v hmotnej a často aj morálnej núdzi sme poskytli menej nepeňažných výpomocí ako v rokoch väčšej „hojnosti“. Ľudia akoby „zľahostajneli“, ostali nevnímači k svojmu okoliu. Ten, kto je na tom zle, väčšinou nechodí so svojou biedou „na bubon“, je na nás, aby sme vedeli „vypozorovať“, že sa čosi deje a pomôcť alebo aspoň upozorniť. Z finančných možností našej charity môžeme aspoň trochu pomôcť situáciu zmierniť. Vďaka jednej našej katechétky (žiaľ, iba jedinej, ktorá sa cez deti, ktoré učí, zaujíma o sociálnu situáciu ich rodín) a jednej našej spolupracovníčke sme sa mali možnosť dozvedieť o neutešených pomeroch v niektorých rodinách a pomôcť im či už dlhodobším preplácaním obedov deťom v školskej jedálni, alebo jednorazovo – nákupom potravín, školských pomôcok, oblečenia a pod. Budeme radi, keď takýchto citlivých, všímavých ľudí budeme mať vo farnosti viac.

S financovaním aktivít vyplývajúcich z našich Stanov a ročných plánov, ktorých zdrojom boli iba milodary, začali sme dosť výrazne pociťovať pokles finančných prostriedkov. Riešenie sme našli v zmene formy nášho dobročinného spoločenstva jeho transformáciou na občianske združenie. Tým sme od roku 2006 (registrovaní v roku 2005) získali právo uplatňovať si možnosť na získavanie finančných prostried-

kov z 2 % z dane zo mzdy, samozrejme, za predpokladu, že sa nájdú dobrodinci ochotní ich venovať našej charite. Zatiaľ sa nám touto formou raz viac, raz menej darí získavať finančné prostriedky. V roku 2010 to bola suma 4 379,64 eur (z miezd za rok 2009). Úprimná vďaka všetkým, ktorí sa rozhodli podporiť práve Občianske združenie Charita Blumentál Bratislava (naš oficiálny názov). S touto zmenou je spojených veľa byrokratických krokov, musíme strážiť termíny každoročného podávania žiadostí o registráciu, zverejňovať účel čerpania vo Vestníku a pod., ale robíme to ochotne, pretože toto je hlavný zdroj, z ktorého máme možnosť finančne zabezpečiť všetky aktivity. Okrem týchto prostriedkov, hoci už v značne menšej miere, nám ešte stále prídu aj milodary od dobrodincov, od niektorých už viac rokov, či jednorazovou platbou poštovou poukážkou alebo trvalým príkazom na úhradu v peňažnom ústave. Všetkým patrí úprimná vďaka za veľkorysosť a ochotu deliť sa, niekedy aj zo svojho mála s tými, ktorí majú ešte menej. Tým, že všetci, či už priamo členovia Predstavenstva (ako sa pri zmene formy naša skupina „premenovala“), ako aj naši aktivisti v poradniach, vedúci táborov a ďalší, vykonávajú túto činnosť bezplatne, bez nároku na odmenu, všetky finančné prostriedky sú použité iba na schválené aktivity. Nemôžeme zabudnúť ani na dotáciu, ktorú už viac rokov poskytuje na letný tábor Mestská časť Bratislava - Nové Mesto a na dotácie z Mestskej časti Staré Mesto, ktoré má doteraz pre našu činnosť veľké pochopenie a prispieva na letný tábor detí a na aktivity pre seniorov.

Veľmi rada by som v tejto súvislosti vyslovila poďakovanie našej účtovníčke - ekonómke, ktorá nám takmer od začiatku nezištne, na svojom počítačovom programe, spracúva účtovníctvo a teraz aj daňové priznania, podklady do Vestníka a pod. a aj mojej zástupkyňi, ktorá popri svojom zamestnaní a povinnostiach v rodine je vždy ochotná priložiť ruku k dielu, ako aj ostatným piatim členom Predstavenstva za ich obetavosť a ochotu.

Na záver nemôžem nespomenúť, že počas nášho pôsobenia sa nám dostávalo veľkej podpory a pochopenia zo strany kňazov našej farnosti. Či to bol vdp. farár Herényi, ktorý ako správca farnosti dal vzniknúť tohto spoločenstva zelenú a dlhé roky bol jeho predsedom, na pánov kaplánov, ktorí sa tu za ten čas vystriedali a vždy sa ochotne zapájali, najmä do akcií pre deti, ale aj do ďalších aktivít. Výborná aj keď krátko bola spolupráca s vdp. Fordinálom a s radosťou a vďakou môžeme konštatovať, že nie je to inak ani teraz. Vdp. farár Čaniga nám vychádza v ústrety, podporuje nás a „fandí“ nám. Vďaka, pán farár, aj za Vašu účasť a duchovnú náplň na našich púťach.

S nostalgiou a nádejou... Tá nádej je v tom, že keď naša farská charita vydržala dvadsať rokov, bude fungovať aj ďalej a že prípadné problémy s pomocou Vašich modlitieb a ochotou zapojiť sa do jej činnosti a pod ochrannou Panny Márie, našej Matky dobrej rady spoločne všetko zvládneme.

Za Charitu Blumentál s nostalgiou a nádejou H. Grigerová

(Dokončenie zo s. 1)

bežali dvadsaťkorunové poplatky za návštevu u lekára. Ktorí ma tu poznáte zo svätých omši, viete, že rád zavtipkujem aj pri homílii. A tak ma úplne nečakane pri čítaní oznamov napadla istá myšlienka, očami som sa odlepil od oznamov a len tak „by the way“ som sa prihovril farníkom s totálne vážnou tvárou približne takto: „Milí bratia a sestry, dúfam, že sa nebudete snažiť vďaka požehnaniu ušetriť peniaze u lekára. Preto keď pôjdete na sv. Blažejka na požehnanie hrdla, každý najskôr predložíte ústrižok o zaplatení poplatku 20 Sk a zdravotnú kartičku poisťovne.“ Len čo som to dopovedal, usmiate tváre v laviciach nasvedčovali, že aj napriek mojej vážnej tvári, cez spôsob a tón reči ľudia okamžite pochopili, že ide o žart. Pardon, pochopili to takmer všetci. Až na istú staršiu ženičku, ktorá pred kostolom s rozhorčením vravela: „Prosím vás, to čo má znamenať?! Veď nikdy v živote sa za svätoblažejské požehnanie neplatilo.“ Keď jej niektorí vysvetľovali, že šlo z mojej strany o žart, oponovala: „Aký žart? Veď som na vlastné uši počula, ako to povedal v oznámoch na konci omše!“ Až keď jej niekto pripomenul, že som hovoril aj o zdravotnej kartičke, to jej pomohlo rozptýliť obavy, že ju návšteva chrámu na sv. Blažejka neprivedie na finančnú mizinu. Ale aj tak sa ešte pre istotu spýtala: „Takže to on iba žartoval, však?“

Čím to je, že človek aj v neprijemnej, dokonca nebezpečnej životnej situácii je schopný všetko vnímať s rozvahou, ba nadsťahovať to s humorom? (Sv. diakon a mučeník Vavrinec vraj vtipkoval ešte aj pri vlastnej poprave.) Čím to je, že naopak iní ľudia aj úsmevné situácie berú totálne tragicky? Odvážim sa povedať, že to nie je iba otázka ľudskej náture. Niektoré postoje v našej duši si sami trpezlivo formujeme. A tak sa stane, že niektorí preukážu odbíhajúcu nezlomnosť ducha aj uprostred vlastných životných nešťastí, dokonca sú oporou pre iných. Iní naopak sú nešťastní ešte aj vtedy, keď priam rukoplatne môžu cítiť prejavy Božej priazne.

Na púti vo Svätej zemi v r. 2006 sme sa zoznámili so skupinou pútnikov z Moravy. Boli to vynikajúci, vtipní spoločníci. A jeden z nich rozosmial celý autobus, keď ráno nastúpil v čiernom tričku s týmto výrazným nápisom: „Už ani deprese nejsou, čo bývali.“

Čo je nášmu kresťanskému duchu bližšie, k čomu viac inklinujeme? Pôsobiť tak, že som nasrdený na celý svet, pomaly aj na Pána Boha, a najšť si k tomu vždy vhodný dôvod, keď už nie iný, tak aj ten, ktorý mal spomínaný „Moravák“ na tričku? Kresťan - nositeľ radostnej zvesti Evanjelia a zároveň človek s rozorvaným duchom a vyhasnutým pohľadom? Brr, to k sebe vôbec nepasuje! Viera dokáže krásnym spôsobom spájať prirodzenú ľudskú radosť s duchovným optimizmom. Prajem Vám, aby aj tohtoročné fašiangy v nás dokázali posilniť túto ľudskú a kresťanskú čnosť. Na poslednú nedeľu pred Popolcovou stredou plánujeme pripraviť na fare v seminárnej miestnosti fašiangové posedenie. Nech nás aj takéto akcie ešte väčšími stmelujú. Všetkým Vám, ktorí sa ešte len na plesy chystáte,

hoci som tanečný antitalent, prajem, aby ste sa perfektne zabavili a pri tanci dobre vytočili. Ušlachtilé radosti pozemského života a tohto fašiangového času spolu s duchom a silou kresťanskej viery posilňujú našu duchovnú a duševnú imunitu, aby nás len tak ľahko hocičo nevytočilo. Nech Vás vo všetkom sprevádza láskavá a múdra ruka Boha, (ktorý si z nás tiež občas vystrelí ☺).

Váš blumentálsky farár Branislav Čaniga

Farská knižnica informuje

V zdanlivom pokoji v našich zemepisných šírkach máme tendenciu uveriť, že v celom svete je pokoj a vládne náboženská sloboda. Občasné reálne informácie otrasú našim pokojom a istotou, ale skutočnosť je naozaj krutá. Bratovražedný boj prebieha v mnohých kútoch sveta. Do našej knižnice pribudla knižka priamo z pera ženy, ktorá na svojej koži zažila boj o holý život: **Immaculée Ilibagiza: Odpustila jsem (Karmelitánske nakladateľstvá Kostelní Vydří, 2010, 215 s.)**. Podtitul knihy je Povstání z popela rwandske genocidy. Je to pokračovanie autentického rozprávania mladej obyvateľky Rwandy Immaculée (*1972), ktorá na vlastnej koži prežila bratovražedný boj dvoch afrických kmeňov v roku 1994 niekoľkomesačným pobytom schovaná v malej kúpeľni spolu s piatimi ďalšími ženami u pastora Murinziho.

Pred naším zrakom defiluje hrôzostrašná reálna situácia po genocide v Rwande, sledujeme zničené domy, celé dediny, mestá, ale hlavne vnímame zničené milióny ľudských životov. Tí, čo prežili, nemajú žiadnu nádej, nemajú rodiny, nemajú priateľov, majú len prázdne oči a srdcia plné otázok pátrajúcich po príčine tejto hrôzy. Immaculée pomocou hlbokéj viery v Boha a istoty v jeho starostlivosť vo všetkých situáciách dokáže v svojom srdci odpustiť vrahom jej rodičov, súrodencov a priateľov. Dokáže vstať z popela a začať znovu žiť a hľadať Božiu vôľu v tých hrozných podmienkach. Otvára nám svoje srdce a ukazuje na zázračnú uzdravujúcu moc odpustenia. Nemá ľahkú situáciu, mnohí ju odsudzujú, že odpúšťa a nevolá po pomste, ale ona pochopila silu odpúšťajúcej lásky. Získava zamestnanie v OSN, ale aj tam musí ostať verná v mnohých pokušeniach Zlého. Odpoveďou na jej vernosť je veľká Božia ochrana v každej situácii. Po spoznaní a priateľstve s kolegom z Trinidadu sa vydáva v duchu tradičnej rwandskej svadby, ktorej organizáciu podrobne opisuje a čitateľ má možnosť tak sledovať detaily Božej vernosti. Situácia po zdanlivom pokoji sa začína politicky vyhrcovať, a preto radšej volia odchod do USA. Kniha končí opisom života v New Yorku, kde sa jej narodí dcéra a syn, pracuje naďalej v službách OSN a snaží sa čo najviac pomáhať svojej krajine, ale aj tým, čo to potrebujú v iných častiach sveta.

Autentickosť opisu je veľmi cenným pokladom tejto knihy, myslím si, že po jej prečítaní nám budú bližšie modlitby na úmysly pokoja a prenasledovaných kresťanov a budeme ich potreby reálnejšie vnímať.

Monika Šandorová

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Pi: 14,30 – 16,30 h;
telefón: 55 56 23 19 (fax), 55 41 02 33, 0904 555 566;
kostol: 55 57 11 78.

SVÄTÉ OMŠE

- **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (mad.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; **18,00 h**, v sobotu popoludní len o 18,00 h;
- **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30;

18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v nedeľu; sv. omša o 18,00 h nie je. Počas školského roka:

sv. omša pre mládež utorkom – 18,00 (spieva zbor Bečkari)
sv. omša pre birmovancov piatok – 18,00 (spieva mládežnícky zbor)
sv. omša pre deti nedeľa – 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

- **vo všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h • **v prvopiatkový týždeň** aj pri rannej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h • **v nedeľu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

5. 2. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe sv. ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 19. 2. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

- **v stredu** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • **vo štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

- **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz so psychológom a raz s lektormi prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia sú vždy v pondelok o 18,00 h na farskom úrade. Začína sa prvým pondelkom v mesiaci. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša. V týchto katechézach pokračujeme od mesiaca január.

- **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorky a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNÍŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorkom od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h;
- **psychologická poradňa:** vždy v utorkom o 19,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretá vo štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návky a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA FEBRUÁR

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Abby ľudia rešpektovali rodinu v jej identite a aby uznali jej nenahraditeľný prínos pre celú spoločnosť.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Abby na misijných územiach sužovaných chorobami, kresťanské komunity sprítomňovali Krista všetkým trpiacim.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Abby kresťanská kultúra v našej krajine prispievala k poznávaniu bohatstva Cyrilometodskej tradície a prínosu Cirkvi na povznesení národa.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

2. 2. Obetovanie Pána

3. 2. Sv. Blažej, biskupa a mučeníka

11. 2. Preblahoslavenej Panny Márie Lurdskej

14. 2. Sv. Cyrila mnicha a sv. Metoda, biskupa, spolupatrónov Európy

22. 2. Katedra sv. Petra, apoštola

OZNAMUJEME

- **2. februára** na sviatok **Obetovania Pána – Hromnice** budú sväté omše o 5,45; 6,30; 16,30 a 18,00 h. Hromničky sa budú požehnávať pri sv. omšiach o 6,30 a 16,30 h;
- **3. februára** je spomienka na sv. Blažej. Požehnanie hrdla bude pri sv. omšiach o 5,45; 6,30; 16,30 a 18,00 h;
- **11. februára je spomienka Panny Márie Lurdskej – Svetový deň chorých.** Z toho titulu budeme v našom chráme v nedeľu 13. 2. pri svätej omši o 16,30 h udeľovať sviatosť pomazania chorých pre tých, ktorí sú v ohrození života, bez ohľadu na vek. Sviatosť zmierenia pre chorých budeme vysluhovať od 15,00 h;
- **Výročie vzniku bratislavskej arcidiecézy – 14. februára** – program v Katedrále sv. Martina uvedieme vo farských oznamoch.

K rubrike: Zopakujme si Katechizmus

Poznáte šesť hlavných právd?

1. Boh je len jeden
2. V Bohu sú tri osoby: Otec, Syn a Duch Svätý
3. Boží Syn sa stal človekom, aby nás vykúpil
4. Boh je spravodlivý sudca: dobrých odmieňa a zlých tresce
5. Duša človeka je nesmrteľná
6. Božia milosť je na spásu potrebná

Touto témou sme v prvom tohtoročnom čísle otvorili rubriku Zopakujme si katechizmus. Zopakujme si teda aj šesť hlavných právd aj tak, ako ich uvádza Modlitebník pre verejné pobožnosti (SSV, Trnava, 2001).

Štatistické údaje za rok 2010

Počet krstov do 1 roku	193
Počet krstov od 1 do 7 roku	38
Počet krstov od 7 do 18 roku	9
Počet krstov nad 18 rokov	11
Počet konvertitov	1
Počet ľudí nad 7 rokov, ktorí sa pripravujú na krst (katechumenát)	20
Počet birmovaných	86
Počet prvoprijímajúcich	74
Počet svätých prijímaní	144 000
Počet sobášov medzi katolíkmi	48
Počet sobášov katolíka s nekatolíkom	25
Počet vystúpených z Cirkvi	1
Počet cirkevných pohrebov	1 129
Počet detí prihlásených na náboženstvo	987
Počet organistov	2
Počet kostolov	1
Počet kaplniek	3
Počet farských budov	1
Počet iných budov	2
Počet katechéto	7

Blumentál, vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava Blumentál, Vazovova 8. **Zodpovedný redaktor: Xénia Duchoňová. Cenzor: Branislav Čaniga. Spolupracovníci:** Pavol Poša, Zdenko Tkáčik, Pavol Mikula, Daniel Dian, Marián Bér. S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave zo dňa 16. 12. 1997 č. 4264/97. Príspevky v rozsahu maximálne dve normostrany, návrhy a pripomienky k farskému časopisu môžete dať v zalepenej obálke do sakristie farského kostola alebo do farskej kancelárie pod zn. časopis Blumentál, resp. poslať na **mailovú adresu: blumdux@centrum.sk**. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy príspevkov. Sadzba: Forma, s. r. o. Tlač: VEDA, Bratislava. **Internet: www.blumental.sk**.